

**Rady Gminy Lubomino
z dnia 21 grudnia 2009 roku**

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubomino na lata 2009 -2014”.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009r. Nr 52, poz. 420), art. 6 ust. 1 i ust. 2, pkt. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180,poz. 1493),

Rada Gminy Lubomino uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubomino na lata 2009 – 2014” stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy Lubomino.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy

Paweł Miąsko

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie na lata 2009-2014

Lubomino, 2009 rok

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami).
2. Ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362).
4. Uchwała Nr XX/92/2008 Rady Gminy Lubomino z dnia 5 września 2008 roku w sprawie aktualizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Wstęp

Rodzina jest najważniejszą komórką w życiu człowieka, kształtująca osobowość, poglądy, styl życia, system wartości. Rodzice są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Rodzina to także pewnego rodzaju system. Nie jest ona zwyczajnym zbiorowiskiem niezależnych jednostek, z których każda żyje, myśli i postępuje „po swojemu”. Członkowie rodziny działają na siebie nawzajem, wytwarzają zależności, powiązania i reguły. Wszystko to wpływa na zachowania, reakcje emocjonalne, oraz sposób myślenia każdej z osób. Rodzina może funkcjonować harmonijnie, prawidłowo, sprzyjającą dla dojrzewania i pozytywnego rozwoju wszystkich członków, ale może też funkcjonować nieprawidłowo, niezdrowo i krzywdząco dla niektórych osób, bądź też wszystkich. Jest to wówczas rodzina chora, nieszczęśliwa, dysfunkcyjna. Cechuje ją także zamkniętość, a więc izolacja, nieszczerłość, zakłamanie i brak wzajemności.

Powyższe cechy bardzo często są składowymi rodziny, w której występuje przemoc.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Przemoc jest działaniem zamierzonym, wykorzystującym przewagę siły, jest działaniem skierowanym przeciw drugiemu człowiekowi, które narusza prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienia i szkody. Przemoc jest

zjawiskiem bezwzględnie negatywnym, bardzo często towarzyszą jej tragiczne skutki psychologiczne, a także fizyczne (np. okaleczenia), lub nawet zabójstwa. Według definicji zawartej w art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc ma bardzo wiele form. Dzieli się ją na:

- fizyczną,
- psychiczną,
- ekonomiczną,
- seksualną.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wywierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa:

- 1) Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) Zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Uznanie przemocy w rodzinie za przestępstwo daje możliwość instytucjonalnej pomocy jej ofiarom.

Urzędy, instytucje, służby powołane do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie to:

gmina, policja, pomoc społeczna, służba zdrowia, oraz organizacje pozarządowe.

Zadania Urzędu Gminy

Zadania związane z udzieleniem rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie są zadaniami własnymi gminy i realizowane będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania policji

Policja jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. To właśnie policjanci najczęściej interweniują bezpośrednio w sytuacji przemocy. Do podstawowych zadań policji zawartych w art. 1 ust. 2 pkt. 1,2,3 Ustawy o policji, należą m.in.:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany w rodzinie, w której jest przemoc. Przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił po między sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych.

Zadania pomocy społecznej

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się w przypadku: ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać/wynika to z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr 115, poz. 728 z późniejszymi zmianami/.

Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien z ofiarą przemocy:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy, umożliwiającą diagnozę sytuacji,
- przygotować plan pomocy,
- udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej,
- w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować ją do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do policji o pomoc.
- towarzyszyć w sądach, instytucjach publicznych klientowi, jeśli taka jest jego wola,
- prowadzić „Niebieską Kartę”

2. Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubominie.

Rok	Ilość założonych Niebieskich kart	Ilość osób, które doświadczyły przemocy	Rodzaj przemocy
2007	1	1	fizyczna – 1 osoba psychiczna - 1 osoba
2008	2	2	fizyczna –2 osoby psychiczna – 2 osoby

We wszystkich przypadkach przemocy była interwencja policji. Ofiary przemocy korzystały z pomocy psychologa w MOPS w Ornece.

Zadania służby zdrowia

Zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta, a ponieważ przemocy często towarzyszą wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zawsze występują uszkodzenia zdrowia psychicznego, dlatego też zjawisko przemocy w rodzinie kwalifikuje się do zakresu objętego świadczeniami zdrowotnymi. Zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza ma on obowiązek poinformowania władz o określonych okolicznościach, czyli o podejrzeniu wystąpienia przestępstwa. Może również wydać zaświadczenie o odniesionych obrażeniach (obdukcja), podać informacje o możliwościach szukania pomocy.

Zadania organizacji pozarządowych

Organizacje te często prowadzą:

- telefon zaufania dla ofiar przemocy,
- punkty informacyjno-konsultacyjne,
- ośrodki pomocy,
- świetlice dla dzieci z rodzin patologicznych

W ramach swojej działalności oferują m. in.:

- pomoc psychologiczną
- pomoc prawną
- pomoc socjalną
- grupy wsparcia
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie

1. Powołanie Zespołu Interwencji Domowej d/s Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie w składzie:

- Przewodniczący Zespołu – Koordynator Zespołu Interwencji Domowej d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- przedstawiciel Urzędu
- Przedstawiciel Policji
- przedstawiciel Opieki Społecznej
- przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- pedagog szkolny
- przedstawiciel służby zdrowia

2. Zaplanowanie strategii postępowania w konkretnych przypadkach przemocy udziału potrzebnych instytucji, metod i sposobu przekazywanych informacji o prowadzonych działaniach.

3. Instytucji nawiązanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i w celu ułatwienia przepływu informacji

4. Specjalistyczna pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.

5. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową.

5. Stała współpraca z dzielnicowym, pracownikami socjalnymi i członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych by skutecznie realizować funkcjonowanie Zespołu Interwencji Domowej poprzez wspólne wizyty w domach, w których występuje przemoc w rodzinie.

6. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego (ulotki, plakaty informacyjne, artykuły do prasy lokalnej).

7. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej oraz zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w zakresie:

- a/ analizy składanych wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej,
- b/ przyjmowania wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie,
- c/ tworzenia własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z

różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,
d/ prowadzenia rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty,
e/ występowania z wnioskiem do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną, występowania z wnioskiem do policji i o podjęcie działań przez dzielnicowego.

8. Wszystkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nie ujęte w niniejszym programie.

